

Motion till riksdagen 2023/24:1496

av **Linnéa Wickman m.fl. (S)**

Stärkt småskaligt och hållbart fiske

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga fler åtgärder för ett hållbart fiske längs med ostkusten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Längs Bottenhavets och Östersjöns kust sker ett hårt fisketryck på strömming från det storskaliga industrifisket med trålning. Under en lång tid har kustfiskare och länsstyrelser längs med ostkusten samstämmigt kunnat påvisa en mycket oroande och på senare tid akut situation för strömmingen. De senaste 20 åren har fångsterna för de småskaliga lokala yrkesfiskarna minskat markant samtidigt som industrifisket har rapporterat in en extrem ökning av fångster. Under de senaste åren har både storleken och medelvikten på strömmingen blivit allt lägre, till en situation där det idag nästan är omöjligt att fånga stor strömming vissa kuststräckor. Det drabbar den småskaliga fiskerinäringen särskilt hårt som använder strömmingen som matfisk, till skillnad från det storskaliga industrifisket där fångsterna till stor del mals ner till fiskmjöl till laxodlingar och minkuppfödning. Om inte tillräckliga förvaltningsåtgärder vidtas skyndsamt kan det ge helt irreversibla konsekvenser för arten, för hela det marina ekosystemet och för den småskaliga fiskerinäringen.

Åtgärder för att trygga strömmingsbeståndet som utflyttad trålgräns, ett uppdrag som gavs tills Havs- och vattenmyndigheten av den dåvarande socialdemokratiska regeringen, behöver kompletteras med akuta insatser som fredningsområden eller fiskefria områden där industrifisket idag fiskar alltför hårt på samlade strömmingsstim. Detta är särskilt betydelsefullt i Södra Bottenhavet där trålningsfisket redan bedrivs utanför trålgränsen. Samtidigt är det avgörande att kombinera skarpa åtgärder som fiskestopp på sill och strömming med ett undantag för det småskaliga och kustnära yrkesfisket. I förhållande till industrifisket utgör uttaget av fisk från det småskaliga kustfisket en minimal del, samtidigt som den typen av fiske bidrar till den inhemska och lokala livsmedelsproduktionen, något som är viktigt såväl ur beredskapsperspektiv som i livsmedelsstrategin

där fisk ses som en viktig råvara och resurs där ökat förädlingsvärde i livsmedelskedjan bidrar till fler arbetstillfällen.

För att komma tillrätta med den omfattande felrapportering av fångster som Havs- och vattenmyndigheten larmat om, särskilt från det storskaliga industrifisket, krävs också en översyn av området för fiskerikontroll. Utvärderingar visar att faktiska fångster i princip alltid är större än vad som rapporteras in. Den egentliga fördelningen mellan arterna skarpsill och strömming rapporteras inte heller korrekt, utan påfallande ofta på det sätt som gynnar ”rapportören” vad gäller kvoter av de två arterna ifråga. För den som systematiskt felrapporterar fångster är kostnaden idag försumbar. Detta är mycket allvarligt och leder inte bara till osund konkurrens utan också till helt felaktig och osäker kunskap om hur mycket fisk som tas upp, vilka åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa livskraftiga bestånd och hur stora fiskekvoter som ska tillåtas. Problemet med felrapportering har också bäring på frågan om vilket uttag av strömming som godkänns som bifångst i samband med skarpsillsfiske. I en situation där akuta skyddsåtgärder införs för strömmingsfisket behöver också frågan om godkända bifångster i samband med skarpsillsfiske adresseras.

Utöver detta behöver en översyn göras på fler områden inom fiskeripolitiken, dels av hur dagens pelagiska fiske, som i Bottenhavet sker mycket bottennära eller som bottentrålning, påverkar och vilka effekter det ger i havsmiljön, dels av hur det vetenskapliga underlaget som Ices, Internationella havsforskningsrådet, använder till sina bedömningar kan bli mer heltäckande vad gäller påverkan i ekosystemet, samt hur hela förvaltningsmodellen för strömming inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik kan säkerställa en ekosystembaserad förvaltning.

Bristen på större strömming har en starkt negativ påverkan såväl i havets ekosystem som för de bygder som fått se antalet småskaliga yrkesfiskare minska. Det går också på tvärs med våra miljömål om en levande kust och skärgård och hav i balans. Då behöver överfisket stoppas så att bestånden kan återhämta sig och åtgärder vidtas inom stora delar av fiskeripolitiken.

Linnéa Wickman (S)

Jim Svensk Larm (S)

Sanne Lennström (S)